

Épésá Ebeq sáhnsahwe ahtebé ehwehne.

Poraga Épésá suwahpeq mó opéq mó opéue kosíwáhnorúwe. Anehe we Aroma suwahpeq karábúsiipéq míotaq wega mah pahsí sehiranéna Tíkíkúsi awuwana wega Épésá suwahpeq Sísá tagariáh ké mewe móriuwe. Mah pahsí áwahewé Maniká tagariáh ké moke morá íwíáhue peh morá ké tahnsa míagehe teíre. Manikánka wene kaweq sansá sokigi ariuwe teíre. Weh ahre kawerue míageheéna teíre. Anehete éhwéhmé owainawa kiotaikorahúna ehwéh teíre.

Poraga Épésá suwahpeqte ké siu pahsíe.

¹ Épésá suwahpeqte kéó, íné Poraga sehiranu pahsí sáhnsahwe tagahro. Ite Manikáne animárí méq Sísá Karáhéne sansá kawerue sehgiówe. Sísá Karáhé éhweh síwáhnorinkeheéna Manikánka we awahbeh sansánéna omaq intena eqmaq nuwowe. ² Maniká Iteriboreq itene Wahnah Sísá Karáhéreqka ite séhréh aitera iru ukiq itehye.

Manikánka ite Sísá tagariona ke áhnte kaweq naneq náí náini ehwéhne.

³ Itene Wahnah Sísá Karáhéne abowá Manikánsabe iwíáh íwíáh atone. Ite Sísá Karáhéreq mía míaúnayabé Maniká Iteriboga ite págege aitankeheéna moke íópeqté kaweq naneq náí náinire. ⁴ Manikánka mah marákó marákó íre

mirarotaq wereq Sísa Karáhéreqne animárí míageheéna omaq itowe. Wega tagehtaq íre ahababáq ke méq peh kaweqtaq mía míageheéna omaq itowe.

⁵ Mah marákó márakó íre mirarotaq Manikánka itensabé anotahtaq arutaboirána we awahbeh sansánéna iwíáhue omaq itowe. Wega iwíáhéna, Sísa Karáhéga mirainaga wensabé aiq pútare ataneherao ke néne animárí úkigehe iwíá húwe.

⁶ Wene arutaboiri ahnínkávágá miraúnsabe Manikánka anotahtaq séhréh aitená wáh kaweraitowe. Minayabe Manikánsabe, Anotah aní móne ateq wenáwíq pankereq iwíáh iwíáh atone.

⁷ Sísa Karáhéga ite meirena itene ahababáq kaweraitanieéna putiotaq wene korahq tuwe. Wega miraúnsabe Manikánka anotahtaq arutaboiraít-ena itene ahababáq sabi iuena insahwé aitowe.

⁸ Insahwé aitená anotahtaq arutaboiraít-ena itensabé, Ahtebia ánimárí méq tábúsoqme iwíáhoraho ke míáthro aitowe.

⁹ Sísa Karáhéga miraúnsabe Manikánka naho mirainauge ú iwíáh we awahbeh iwíáh íre teiasa peh amahnága teíre. ¹⁰ Awehraq tanáhráq sínaraq Manikánka moke miráú naneqmari soruparankéhe. Moke íópeqté náneqkakáq mah marákó márakóípéqté náneqkakáq soruparena Sísa Karáhénsabe, Minawari moke wahnahnúno atankéhe.

¹¹ Manikánka moke wene arambehri pehipi íre miraiá ebeqme tábúsoqme iwíáhéna anehe miraire. Miraue tábúsoqme iwíáhéna ite Sísa Karáhéreq méq wene animárí míageheéna

Manikánka iwíáhue omaq itowe. ¹² Ite Asiu kegá Sísansabé téh aiq pútare ateq wene sánsá sehgiune. Itega, Maniká téhrehnka inserahni aní ména págege aní míéhre ateq wensabé iwíáh íwíáh atageheéna ite omaq itowe.

¹³ Itega moq aiq pútaq ehwéhmé ite kaweritahráhi ehwéh írátótaq Sísá Karáhénsabe aiq pútare atárówana Manikánka Wenawa iteba eqmataire. Manikánka, Sísansabé aiq pútare atéhra kebá Néníwa eqmaraníe únsabe wene kaweq anímáí míageheéna Wenawa iteba eqmataire.

¹⁴ Manikáne Awanka itereq mía míai puaq Manikánka náiníe i naneq náinawire aiq tagarione. Wegá kaweritárái puaq mókake weba mía míaéq moke kaweq naneq meyanehq múne éq áwénunúne. Áwénunéq wensabé iwíáh íwíáh atone.

Poraga Épésa suwahpeqte keyábé púrerarito ehwéhne.

¹⁵ Ínéga írátíómé itega itene Wahnah Sísansabé aiq pútare ateq Maniká tagaríáh keyábé irutaboírowe. Itega irutaboíro ehwéh irena

¹⁶ Manikánsabe kaweróne ata ataéna íre túbáh aguge. Púrerutaq itensabé niahreraq matawéna ite éhweh Maniká Iteribo teawa teawanuge. ¹⁷ Itene Wahnah Sísá Karáhéne Manikánsabe púrerue kaweq iwíáh arito teawúge. Itega Manikáne sansá kawerue ahtebageheéna wensabé, Arene sánsá sokigi ario teawúge. Maniká Iteribo kiotaiki aní ména anotah tehrehnkakáq aní míéhre.

¹⁸ Itega áwénunúna naneqme áhnte kaweq naneqme awaq miageheéna Manikánka ite omaq itowe. Minayabe kawerue tagariageheéna

Manikánsabe, Itene irupipeqté íurá tagahro arito teawúge. ¹⁹ Itega Manikáne págege arámbéhrí íre agehgamarahráhúne. Wensabé aiq pútare atona ke Manikánka anotahtaḡ págege aítana séhréh aita aitaire. Minayabe itega ahtebageheéna púreruge.

²⁰ Sísa Karáhé pukúwana Manikánka we iriwe oganúḡ atena págege atena íópeḡ wene ayah púpeḡ tútuue míahno atonserah ite moḡ págege aítana séhréh aita aitaire. ²¹ Sísa Karáhéḡa moke wahnah kereḡ anotah anímárinseq íópeqté kéné wahnah kereḡ págege kereḡ kiotaikire. Wenáwíḡka moke mó ke síwíḡ kiotaikire. Amahnáḡaákáḡ mókakeakáḡ wenáwíḡka peḡ kiotaikinae.

²² Manikánka Sísansabé, Moke wahnahnúno atena moke íné tagaríáh ké auráḡ matawé wahnahnarito atowe. ²³ Moke we tagariona ke Sísa Karáhéne anonka tahnsá miónana we itene iyahḡno tahnsa míéhre. Wegá Maniká tagariona ke auráḡ matawéna wahnahnaitéhre. Wegá moke kéh náneḡ miraue náiena wahnahnire.

2

Manikánka ite iriwe oganúḡ itena Sísaḡeḡ wahnahnoro aito ehwéhne.

¹ Menah itega Manikáne ehweh anterueḡ aḡbabáḡ aruḡaruowe. Itene aḡbabáḡka ite subíḡ sutairaḡ ite pusa ké tahnsa mívarowe. ² Mi tanáhráḡ itega mah marákóipéqté áḡbabáḡ sánsá sehḡieḡ owainawamaríné wahnahne sánsá sehḡirowe. Mi aḡbabáḡ wáhnáhnká moke Manikáne ehweh anterúáh ké aiḡ saiḡnaríéhre.

³ Menah itega moḡ Manikáne ehweh anterúáh kéḡá aḡbabáro serahnuraune. Itene irupipeqté

iuwahbeh iwíáhga aiq saiqnariéh púaq itega irutaboiro sansánkákáq ite iuwahbeh iwíáhákáq sehgirowe. Mi sansámári sehgieq Manikánka ahababáq ke kamah aritahna naneq ite moq meyahráhuraune.

⁴⁻⁵ Itega wene ehweh anterutauna puana itene ahababáqka ite iubiq sutainsabé ite pusa ké tahnsa míaraune. Peh pusa ké tahnsa míaraunaraq Manikánka itensabé anotahtaq arutaboiraitena kaweraitena oganúq ítáráire. Oganúq ítáráinsabé Sísá Karáhéreq mía míaúne. Manikánka séhréh aitowaq Sísansabé aiq pútare atáráúnayabé ite kaweraitáráire. Peh morá Manikánka arutaboiraitéh sánsánká ite meirena kaweraitáráire.

⁶ Manikánka Sísá Karáhé iriwe oganúq atotaq ite moq wereq iriwe oganúq itena Sísá Karáhéreq íópeq tútuue wahnahoro aitowe. ⁷ Sísá Karáhéga miraúnsabe Manikánka ite iwíáhéna mi kawéq sánsá miraúwe. Manikánka árahinsabé miraúwo? Wega ite ómi keyábé anotahtaq arutaboiraito sansa pahsuanieéna miraúwe. Mókake mó tanáhráq mó tanáhrárué ahriahri mina aiq ahtebageheéna ite oganúq itena Sísá Karáhéreq íópeq tútuue wahnahoro aitowe.

⁸ Itega Sísá Karáhénsabe aiq pútare atárónsabé Manikánka ite anotahtaq arutaboiraitena ite meirena kaweraitáráire. Íre iteitega mirauronka kaweraitáráire. Írakaumo. Manikánka wáh kaweraitáráire. ⁹ Íre iteitega arambehriuronka kaweraitáráire. Minayabe iteíwíq íre pankeráhráhowe. Írakaumo. Itega mirauronsabé íre iwíáh íwíáhorahowe. ¹⁰ Sísá

Karáhéga miraúnsabe Manikánka ite oganúq itena we awahbeh arámbéhrí miraigeheéna omaq itena mi arámbéhrí kawerarowe.

Sísaga miraúnka ite morá ké tahnsa mione i ehwéhne.

¹¹ Ite íre Asiu ke peh nahnso ke míáhwe. Asiu kegá sene síú amurúruera ite tagéra, Síú íre amurúruáh ké wóe aitárówe. Ite nahnso ke méq Sísá íre tagariaro ke míaro tanáhráqsábé iwíáhoró. ¹² Mi tanáhráq itega Sísá Karáhé íre tagariarowe. Asiu kené naruo méq Manikánka mirainauge ú ehweh, wene omasa éhwéh íre írátówe. Itega mah marákóípéqté sánsá sehgieq Maniká Iteribo íre tagariarowe. Mókake Manikánka kaweraitanawire íwíáh íre urowe. ¹³ Ite wáhnaupeqté ké míarotaq Sísá Karáhéga ite kaweraitanieéna putiowana wene korahqka insahwé aitowaq amahnága ite Sísareq mía míaéq íre wáhnaupeqté ké míáhwe.

¹⁴ Menah Asiu kegá nahnso keyábé, Iuwahriehre arítárówara nahnso kegá moq Asiu keyábé, Iuwahriehre arítárówe. Kuri ogirahrue kéhnserah Asiu kereq nahnso kereqne suwahrieh iwíáhgá kuri tahnsá ógíráhq kowana Sísá Karáhéga ómi itene ahabábáqsabe pukúnka mi kurí saweyuena iru ukiq itowe. ¹⁵ Sísaga miraúnsabe ite morá ké mionana Mósísiga sehgióro ú ehwehnká wehuke íre saiqnariahrahire. Sísaga miraúnka Asiu kereq nahnso kereq insahwé aitena itensabé, Ínéreq mía míaéq morá ké míáhro aitowe. ¹⁶ Wega itene ahabábáqsabe awankátaq táhpawe pukútaq itene iuwahrieh íwíáh kaqiuwena Asiu kereq nahnso kereq insahwé aitena Manikápa móitowe.

17 Menah Asiu ke Manikánseq wahtotaq mívarowaq ite nahnso ke íre wahtotaq mívarowe. Sísa Karáhéga séna insahwé aite ehweh ite nahnso kereq Asiu kereq iru ukire ehweh tei teinuraire. 18 Sísa Karáhéga nahnso kereq Asiu kereq kaweraitena Manikáne Awa iteba eqmaq áuwátáiraq ite Maniká Iteriboba kowíahrahúne.

Ite Manikáne nah tahnsa múne i ehwéhne.

19 Minayabe ite nahnso ke íre wáhnaupéqté ké míáhwe. Írakaumo. Ite peh Manikáne animári méq wenkahnáh míáhwe. 20 Ite Manikánka piéh náh tahnsa míáhwaq ite eqmaq iuwátái kereq Manikáne ehweh iraru kereq nahwiahnsanse tahnsá mionana Sísa Karáhé wahq tahnsa míéhre.

21 Abogéh awanká wahqtáq kawerue táhpawe kéhnserah ite Sísa req mía míaonehe. Manikánka piéh náh púana anotah nah kanae. Peh wewene kaweq nahne. 22 Manikánka itereq moke mó we tagaríáh kéreq moráráq sorupaitáráiraq ite wene kaweq nah míone. Wereq Wenawanseqka mi nahupéq mía míaóye.

3

Poraga Sísa éhweh nahnso ke koreriu ehwéhne.

1 Íné Pora Sísa Karáhéne arambehriu anínéna ite nahnso ke séhréh aítaráunsabé mó kegá karábúsipéq móíntárówe. 2 Manikánka ite nahnso ke séhréh aitankeheéna wega ínénsabe arutaboiraíntena omaq intena, Kosíwáhnorúno aítaráime írátówe. 3 Asiu kereq nahnso kereq morá ké úké ehwehmé nahomé kopípéq kowe. Menah Manikánka mi ehwéh teniátáirana

minayabe métáq mah pahsípéq pehgáriq ehwéh sehiranue aiq teiewóge.

⁴ Sísa Karáhéga Asiu kereq nahnso kereqs-abé mirainau arámbéhrí nahomé kopípéq kowaq itega néne pehgáriq ehwéh kawerue sáhnsahírataq íné Poraga Sísa Karáhéga mirau arambehri aiq kawerue ahtebahre íwíáhigehe. ⁵ Naho Manikánka mi kopéqté éhwéh wehuke íre teiasa peh amahnága Manikáne Awanka mi iwíáh aitéhraq Manikánka eqmaro kereq wene ehweh irare kereqka irone.

⁶ Naho kopípéq ko ehwéhmé pahsuqme teiníboq íráhro. Amahnága Manikánka íre peh morá Asiu ke kaweraitéhre. Sísa Karáhé éhweh ireq wensabé aiq pútare atona kewé Manikánka moke kaweraitéhre. Moke kaweraitéh púaq Sísansabé aiq pútare atona kewé nahnso kereq Asiu kereq peh morá ké míone. Sísa Karáhéga miraúnsabe Manikánka náinie i naneqmarí ite ómi morábí awaq mianéhe.

⁷ Manikánka ínénsabe arutaboiraintena omaq intena, Mah kawéq éhwéh kosíwáhnorúno aintowe. Mi arámbéhrí kawerue mirainkeheéna Manikánka págege aintena séhréh ainta aintaraire. ⁸ Moke Manikáne arambehrio kegá íné kiotaikowana Manikánka ínénsabe arutaboiraintena séhréh aintéhre. Íre ínénega kaweq arámbéhríuraunka Manikánka o arámbéhrí níátáire. Írakaumo. Wewega iwíáhéna ínénsabe, Sísa Karáhé éhweh kosíwáhnorúno éna eqmaq núwátáire. Sísawe áhnte matíéh ání míéhрана mina matíéh náneqme íre sáhnsahoráhire.

⁹ Manikánka moke ménsámehnsánkakaq wehukeakáq mirarena wega mirainauge ú iwíáh naho íre teiasa peh kopípéq kowe. Peh

kopípeq kowana amahnága wehukega wene iwíáh ahtebageheéna kosíwáhnorúno aintaráire. ¹⁰ Naho Manikáne iwíáh peh kopípeq kowara amahnága ite Asiu kereq nahnso kereqka moráráq momiwíue wensabé iwíáh íwíáhúne. Íwíáh íwíáhúnara íópeqté anotah anímárinseq mibeqté wáhnáh kéreqka ite tagéra Manikáne ahtebia íwíáh ahtebéra iwíáh íwíáhigehe.

¹¹ Manikánka naho iwíáhéna, Mókake Sísá Karáhéga miráina arámbéhrígá wensabé aiq pútare atáh kéwé Asiu kereq nahnso kereq peh morá ké míagehe úwe. Amahnága mi arámbéhrí aiq parabarúéhre. ¹² Itene Wahnah Sísá Karáhénsabe aiq pútare ateq wereq mía míaúne. Mía míaúnayabé we Maniká míéhrebeqte áh púana Manikánsabe íre áhrea wensabé itene iwíáh teawa teawanúne. ¹³ Amahnága teiúmé ite séhréh aitónsabé mó kegá níwíoqnahnsabé iwíáh kíkíriyeho. Minayabe ireq túbáh agiyehboq ite séhréh aitó púaq Sísane sánsá kawerue sehgióro.

*Épésa kegá Sísane sánsá kawerue sehgigeheéna
Poraga púrerarito ehwéhne.*

¹⁴ Manikánka áhnte miraurai naneqsabé iwíáhéna nirehunseraráq ména Maniká Iteribonsabé iwíáh íwíáhéna púreruge. ¹⁵ Maniká Iteribowe moke Sísansabé aiq pútare atáh kéné Sibowá míéhre. We mah marákóipéqté kéreq íópeq poko kereqne Iteribo míéhre. Wega ite moke íwíraitéhre.

¹⁶ Manikámé áhnte kaweq naneq matíéhre. Minayabe ínega wensabé, Arenawanka ite séhréh aitená págege aitankeheéna púreruge. ¹⁷ Itega

Sísa Karáhénsabe aiq pútare atáh púana wega itene irupipeq mía míaire.

Awanká ánúqka marakóipeq íre wahto túirana mi awánká págegeue kéhnserah itega mó keyábé irutaboirirataq Sípane sánsá ambubu atawéq kawerue sehgiórahowe. ¹⁸ Sísa Karáhéga itensabé anotahtaq arutaboiraitéhre. Wega íre pehgáritaq arutaboiraitena peh anotahtaq arutaboiraitéhre. Itereq moke mó Maniká tagariáh kéreqka minayabe ahtebageheéna itensabé púreruge. ¹⁹ Wega arutaboiraitéh sánsámé anotah sansá púaq minayabe itega íre moke ahtebahrahúne. Mi sansánkákáq wene moke mó sansánkákáq ahtebageheéna itensabé púreruge.

²⁰ Manikánka págegeue séhréh aitena áhnte miraorahire. Wega miraorahinka itega iwíáhue púrerona naneq kiotaikire. ²¹ Sísa Karáhéga miraúnsabe ite we tagariona kegá momiwíéq amahnágaákáq mókakeakáq ahriahri Manikánsabe iwíáh íwíáh ataneheqmúne. Aiq míre.

4

Ite Maniká tagariona ke Sísa Karáhéne anonka tahnsá míone i ehwéhne.

¹ Íné Poraga itene Wahnahne arambehri miraauraunsabé karábúsiipéq móintárówana mahtaq míónsábé néne ehweh kawerue íráhro. Manikánka ite omaq itena kaweraitaránsabé we awahbeh sansá tábúsoqme sehgióro. ² Píribahri ke míéhboq ahriahri peh uwaresa ké méq pehwehrué míáhro. Wensabé wensabé arutaboiréq we séhréh atéhoro.

³ Manikáne Awanka iru ukiq ítéhnsábé mó iwíáh mó iwíáhiyehboq peh morá íwíáhoró.

⁴ Manikánka omaq itowaq minayabe, Mókake moraráq kaweqtapéq awaq mianéhe íwíáhúne. Mira íwíáhúnayabé ite peh morá ké úkuraune. Manikáne Awame peh morá áníne. ⁵ Itene Wahnah moq peh morá áníne. Wensabé aiq pútare ate sansa moq peh morá sánsáne. Wenáwírue wání meona sansá peh moráe. ⁶ Manikámé peh morá áníne. We mah kehiná kéhínáne Iteribo ména itetaq moke wahnahnéna ite miónarabeq arambehriéna moke itene irupipeq míéhre.

⁷ Sísa Karáhéga wene arambehriraq ite sainsúéhnserah itega kawerue miraigeheéna wega ite mó aní mó anínue íópeqté náneq náiena págege aitéhre. ⁸ Minayabe Manikáne ehwehnsa mahraréna,

Wega íópeq kiutaq áhnte saiqnarito ke meriqmena móríténa wehuke wene arambehriraq sainsuena íópeqté náneq náriena págege aritéhre
(Buk Song 68.18)

⁹ Íópeq kiu ehweh áwahewé Sísa Karáhéga íre peh íópeq kiuwe sokigi aíre. Írakaumo. Téhwe we marakóipeq tumíowe. ¹⁰ Marakóipeq tumío anínká iriwe ména íópeq kiwéna moke íópeqkákáq mah marakó mánakóákáq wahnahninieéna kiuwe.

¹¹ Sísa Karáhéga wene arambehri sainsúéhre. Wega mó keyábé, Eqmaro kene arambehri miraoro aíténa mó keyábé, Manikáne Awanka sokigi arí éhwéh pahsúáh ké míáhro aíténa mó keyábé, Nahnso ke suwahpeq Manikáne ehweh koreri sererinoro aíténa mó keyábé, Íné

tagariáh kéréq wahnahné arámbéhríoro aitena mó keyábé, Manikáne ehweh síwáhnoré arámbéhrírácq ítéhre. ¹² Ite Maniká tagariáh kégá Sísa Karáhéne arambehri kawerue miraigehe aitéhre. Sísa Karáhé tagariáh ké págege aitena kaweqtaq mía míaiageheéna wega mi arámbéhríwárítácq wahnah ke sainsúéhre.

¹³ Ite Sísa tagariona ke wene sánsá ahtebéq morárácq kawerue sehgigeheéna wega mi arámbéhríwárítácq wahnah ke sainsúéhre. Sísane arambehriwarítácq wahnah kégá séhréh aitéhrataq moke ite Maniká tagariona ke morá ké méq anonani tahnsa míone. Anonani tahnsa méq wenahni Sísa Karáhéne sansá kawerue ahtebéq tábúsoqme sehgioneheqmúne.

¹⁴ Wene sánsá tábúsoqme sehgiónaraq káriq anínká áhwára áhwára inserahni sansá íre oneheqmúne. Mi tanáhrácq múguwahgu sansá íre sehgionehe. Mó kégá péhe éhwéh íwáhnorirataq sensabé íre aiq pútare aritanehe. ¹⁵ Itega péhe éhwéh pehragécq mó keyábé irutaboírécq aiq pútaq ehwéh pehwehrue irarero. Áhwára áhwára sansá sueq Sísa Karáhéne sansá tábúsoqme sehgioneheqmúne. We itene iyahqno tahnsa míéhraq ite wene anonka tahnsá míone.

¹⁶ Wehukéniné arupipeqté íwíáhgá wene aigará, ayahnkara, aura mó arámbéhrí mó arámbéhríue sainsúéhnserah Sísa ite wene arambehriúna ke mó arámbéhrírácq mó arámbéhrírárue saiíúwéhre. Wega saiíúwéh arámbéhríúnayabé ite wene anonka tahnsánue kaweqtaq míone. Wega saiíúwéh arámbéhrí tábúsoqme sehgiónaraq we séhréh atéhonehe. Wensabé wensabé irutaboírécq iteite

we séhréh atéhúnaga ite Sísane anonka kaweqtaq méq anonúkúne.

Ahbabáq kega mirao serahniyehboq kawerurero i ehwéhne.

¹⁷ Itene Wahnahne sánsá págegeue teiníboq írátíáhro. Maniká íre tagariáh náhnsó kégá mirao serahniyeho. Sega peh ahbabáq iwiáhéra ¹⁸ sirupipeq sunkíkírirara íre tábúsoqme iwíáhorahowe. Se múguwahguéra saiyo puara Manikánka oganúq sitahráhi sansá íre ahtebahwe.

¹⁹ Sega kaweq sansá suera ahbabáq aruqaruowe. Sega íre mirao naneq sansá pehipi miraéra minayabe íre siyehitehre. Sega mirao serahniyehboq kawerurero.

²⁰⁻²¹ Sega mirao sansámé íre Sísá Karáhéne sansáne. Ite Sísane sánsá ahtebarotaq mi ahbabáq sánsá íre ahtebarowe. Itega Sísá Karáhé éhweh ireq kéraneheqmúne íwíáhowaq ínereq mó kereqka wene aiq pútaq sansá íwáhnoruraune. ²² Itene irupipeqté áhbábáq íwíáhga íre kaweq naneqmarínsábé arutaboírowana menah saiqnariarairaq ahbabáq sansa sehgirowe. Amahnága itene irupipeqté áhbábáq íwíáh súáhro.

²³ Itene irupipeq kaweq iwíáh kankehboq peh kaweq sansánsábé iwíáhoró. Manikánka kaweqtaq ména iwíáhinserahnoro. ²⁴ Miraéq tábúsoqme iwíáhéq Maniká awahbeh sansá sehgieq kaweqtaq mía míaoro.

Abiahnsaninaraq apubúue parabaruo i ehwéhne.

²⁵ Ite Sísá Karáhéne anímárí méq peh morá káhnáh míáh púaq péhe éhwéh irariyehboq peh aiq pútaq ehwéh irarero. ²⁶ Mó anínsábé aru

págegeue abiahnsanéq ahabáriyehboq apubúue parabarúáhro. Abiahnsanónawe ío tupekínaraq abiahnsa peh kehnehboq apubúue parabarúáhro. ²⁷ Owainawanka iteba séna ahabábq íúgi ínehboq abiahnsanirataq apubúue parabarúáhro.

²⁸ Menah aebóuro kegá mókake mó aebóiyehboq ápeq meyagéhboq arambehrioro. Tabonah ke nárieq séhréh aritaneheéq arambehrioro.

²⁹ Ahabáratáhráhi ehwéh irariyehboq peh morá séhréh atáhráhi ehwéh irarerero. Séhréh atáhráhi ehwéh irarinaraq íréhra kegá tábúsoqme iwíáhéra kaweqtaq míagehe. ³⁰ Abehq éhwéh irarirataq Manikáne Awane aru págege agíneho. Manikáne Awanka iteba mía míai puaq ite wene animári mionana Sísaga tuina tanáhráq ite airaiq kaweraitankéhe.

³¹ Teiéna sansámé súáhro. Abiahnsame, áyátéwé, taonsahwé, tobek ehwehmé, éhruru ehwéhmé, ahabábq atewé, moke mi sansámári súáhro. ³² Mi ahabábq sánsámári sueq mó keyábé irutaboiréq we séhréh atéhoro. Sísá Karáhéga miraúnsabe Maniká Iteriboga itene ahabábqsabe íre iwíáhue ahreraq matíéhre. Mina inserah mó anínká are ahabáratáhnah mi ahabábq íre iwíáhue ahreraq matiahno.

5

Wensabé wensabé irutaboiréq we séhréh atéhoro i ehwéhne.

¹ Ite Manikáne arutaboiri animári mionayabé we awahbeh sansá sehgióro. ² Naho Asiu kegá Maniká titiratówana kaweq kunkúni naneq mire éna kawerowe aritowe. Segá titiratówana

Manikánka, Kawerowe aritonserah Sísa Karáhé ite kaweraitanieéna pukúwana Manikánka wensabé, kaweróne atowe. Sísa púkútaq itensabé anotahtaq arutaboírúnserah itewe moq wensabé wensabé irutaboírég we séhréh atéhoro.

³ Itewe Manikáne animárí míáh púaq ahbabáq sansa miraome íre ábérehre. Mó aniné weh ahre abariéwé, íre kaweq sansámé, mó aniné ménsámehnsánsabe aigará pabekime pehragahro. Ite Manikáne animárí míáh púaq minawarinsábé íre ehwehno. ⁴ Ehbome, múguwahgu ehwéhmé, ogie ehwéhmé pehragahro. Minawari íre ábéreh sansáne. Írakaumo. Moke ahbabáq pehragéq peh Manikánsabe kaweróne ateq wensabé iwíáh iwíáh atáhro.

⁵ Ménsámehnsánsabe arutaboiri animé owainawansabé titiratéh ání tahnsane. Minayabe ménsámehnsánsabe arutaboiro kewé, mó aniné weh ahre abario kewé, íre kaweq sansá mira aruqaruro kewé Sísa Karáhéreq Maniká Iteriboreqka wahnah wahnahnóyarabeq íre kioráhowe. Minayabe ahtebahro.

Peh téhrehrebeqte kaweq sansánoro i ehwéhne.

⁶ Manikánka mi sansáno ke íre kamah arinkéhe eme péhe éhwéhnowe. Sene múguwahgu ehwéhnsábé aiq pútare arítéhboq kawerurero. Manikánka mi ahbábáq sánsáno ke, wene ehweh íre sehgiro ke anotahtaq kamah arinkéhe.

⁷ Minayabe mi ahbábáq sánsáno kereq íre míáhro. Sene ahbabáq insoqítéhboq sereq íre míáhro.

⁸ Menah itewe mi ahbábáro ke tahnsanéq sunkíkírabeq míarowe. Amahnága itene Wahnahne animárí míáh púaq téhrehrebeq

míáhwe. Ite téhrehabeq míáh púaq sunkíkírirabeqte sánsá pehragéq peh morá téhrehabeqte káwéq sánsánoro. ⁹ Téhrehabeqte sánsá sehgiro kegá kaweq sansánéra tábúsoqme arámbéhriéra aiq pútaq ehwéh irarewe. ¹⁰ Itene Wahnah awahbeh sánsá ahtebéq sehgióro.

¹¹ Sunkíkírirabeqte áhbábáq sánsáno kereq íre méq peh sene ahbabáq pahsúáhro. Sene ahbabáq sansanká kaweq naneq íre áhwárahahire. ¹² Sega kopípeq mirao sansámé niyehiteh sánsá púana minayabe móme íre irarinie.

¹³ Téhrehnka moke sánsá áwahe sokigi ainieéna ábóraq marahráhire. ¹⁴ Téhrehnka moke sánsá áwahe ábórararuahna puana mó íre kopéq suahráhire. Minayabe Manikáne ehwehnta mahraréna,

Sugahna aníno, irigúno. Pusa ké míáhrabeqte iriwe míáhno. Iriwe míéhrataqmé Sísa Karáhéga téhrehme kaweq sansámé sokigi ainkéhe ire. *(Aisaia 26.19)*

Píah nahnsabé múguwahgu agéra ahbabáq aitahráhi sansáne i ehwéhne.

¹⁵ Itega sehgió sánsá kawerue auráq matíáhro. Múguwahgu kegá onserahniyehboq peh ahtebia ké tahsanue míáhro. ¹⁶ Mah tanáhráq pehipi sotaikínehboq ahriahri Manikáne arambehri miraoro. Mah tanáhráq íre kaweq tanáhráq púaq kawerue arambehrioro. ¹⁷ Múguwahgu sansániyehboq itene Wahnah awahbeh sánsá ahtebéq sehgióro.

¹⁸ Píah nahnsabé múguwahgu iyeho. Ahqáho. Mi sansánká ahbabáq aitahráhire. Manikáne

Awanka itene sánsá moke wahnahninkehboq teaweq, Nirupipeq mía míaé auráq íntaríaño teawéro.

¹⁹ Itereq mó Sísá tagariáh kéreq moraráq méq itene Wahnahnsabé iwiáh íwiáh atanéhboq Sísansabé iwiáh íwiáh ígónkónoro. Moke Púkuipéqté ígónkómé momiwíorabeqte ígónkómé Manikáne Awanka iwiáh aitárai ígónkómé wensabé iwiáh íwiáhoró. Itene irupipeq eyoyóue ígonkónéq itene Wahnahnsabé iwiáh íwiáhoró. ²⁰ Ahriahri Maniká Iteribonsabé moke mó naneqsabé, Kaweróne atáhro. Itene Wahnah Sísá Karáhé áwírué kaweróne atáhro.

Ahrerono, iteruwehqsone ehweh kawerue sehgióro i ehwéhne.

²¹ Itega Sísá Karáhénsabe irutaboírég áhteno puaq morání moránínue Sísá tagariáh kéné ehweh ireq sehgióro. ²² Ahrerono, Sísá itene Wahnahne ehweh kawerue sehgiónserah iteruwehqsone ehweh moq kawerue sehgióro.

²³ Sísá Karáhéga we tagariáh kéréq wahnahninserah awehkawagá wene ahreraq wahnahninkehe. Sísá Karáhéga ite kaweraitéhsabé ite we tagariona ke wene anonka tahnsá úkue míone. ²⁴ Minayabe ite Sísá tagariona kegá wene ehweh kawerue sehgiunanserah ahronká iteruwehqsone ehweh kawerue sehgióro.

Weho, itene ahreronsábé irutaboíroro i ehwéhne.

²⁵ Sísá Karáhéga ite we tagariona ke arutaboíraitena ite kaweraitanieéna pukúwe. Weho, Sísaga itensabé arutaboírinserah itene ahreronsabé moq irutaboíroro. ²⁶ Sísaga

ite kaweraitanieéna pukúwaq wene kaweq ehwéh írátáúnaga kaweqtaq méq wání meraune. Mirauraunayabé amahnága kaweqtaq míahrahúne. ²⁷ Ite we tagariona ke íre ahbabária peh kaweqtaq mía míageheéna Sísaga ite kaweraitanieéna pukúwe.

²⁸ Wehga wene anonka arutaboiréna kawerue wahnahninserah wene ahreyabé moq arutaboirue wahnahninkehe. Wene ahreyabé arutaboiri wehgá wewensabé moq arutaboirire. ²⁹ Wehukeníká wewene anonkansabé, Nuwahriehre íwíáh íre iwíáhire. Wewene anonkansabé arutaboiréna kawerue wahnahnéna táhutahurire. Ite Sísá tagariona ke wene animarí púana wega ite kawerue wahnahnaitéhre. ³⁰ Ite Sísá Karáhéne anonka tahnsá púana wega wahnahnaitéhre. ³¹ Minayabe Manikáne ehwehnka mahraréna,

Wehga wenanoibone nahtapeq suena wene ahrereq mía míainkehe. Se morá ání tahnsanue míagehe ire. *(Stat 2.24)*

³² Mi ehwéhnká íre peh morá weh ahreyabé irarire. Mi ehwéhnká Sísá Karáhéreq we tagariona kereqsabé moq irarire. ³³ Weho, morá ání tahnsanue míagehe irarinsabé arerene anonkansabé arutaboiré kawerue wahnahnónanserah arene ahreyabé moq arutaboirúno. Ahrega wenawehqne ehweh kaweruwe irena wensabé iwíáh íwíáhinkehe.

6

Iteinoibone ehweh íráhro i ehwéhne.

¹ Animáríno, iteinoibone ehweh íráhro. Itene Wahnahnka sene ehweh íráhro aitéhnsábé mina aiq kaweq sansáne. ²⁻³ Manikánka sehgióro ú ehwehniká mahraréna,

Iteinoibonsabé iwíáh íwíáhoró. Mirairataq kaweq-taq méq mah marákórácq ore orení uragéhe ire. *(Lo 5.16)*

Wega sehgióro ú ehweh irarútaq wega mah omásá éhwéh téh irarúwe.

Itene animárí tábúsoqme síwáhnororo i ehwéhne.

⁴ Sibowarého, itene animárínsábé áhnte ehwéh aruqarurónka siwahsoreqsirara sega itensabé abiahnsa aitagéhe. Minayabe mi sansá sueq itene animárínká itene Wahnahne sánsá kawerue ahtebagehboq tábúsoqme síwáhnororo.

Itene Wahnahne ehweh kawerue sehgióro i ehwéhne.

⁵ Mó kené arambehriraq saiqnaríáh kéó, itene marakóipeqté wáhnáhmárínsábé áhtenéq sene ehweh kawerue sehgióro. Sene arambehriraq taoraho iyehboq Sísa Karáhéne arambehri kawerue miraonserah sene arambehri moq miraoro. ⁶ Íre peh morá sega tagehrataq kawerue arambehrioro. Írakaumo. Segá íre míéhrataqkákácq kawerue arambehrioro. Ite Sísa Karáhéne arambehrio ke púaq moke mirao arámbéhri kawerue arambehrioro. Minawé Maniká Iteribo awahbeh sansáne.

⁷ Itene marakóipeqté wáhnáhné arambehri miraotaq íre peh morá sene arambehri miraowe. Mi arámbéhriwé Sísa itene Wahnahne arambehri

úkire. ⁸ Minayabe mi arámbéhrírataq iru eyoyóue kawerue arambehrioro. Sísa itene Wah-nahnka moke kaweq arámbéhrío ke ápeq náinkéhe. Arambehri saiqnaríáh kéreq sene arambehriyabé móne méyáh kéreq peh morá íwíáhéna mókake ápeq náinkéhe.

⁹ Arambehriraq wahnahno keo, iteba arambehrio keyábé peh kaweq sansánoro. Anotah ehwéh arítéhboq itene ehweh kawerue sehgirataq itega se pehwehrue arítáhiro. Itereq sereqne íopeqté Wáhnáhnká íre mó iwíáh mó iwíáhíre. Wegá moke wehukeyabé peh morá íwíáhi puaq minayabe ahreraq matawéq kawerurero.

Sísa tagaríáh kégá owainawamarínseq ebehúne i ehwéhne.

¹⁰ Ínéga parabaruanau ehwéh íráhiro. Itene Wah-nahme ayahnsa kira anínéna págegeue mía míaire. Ite moq mina tahnsa míaneheéq wega séhréh aitéhnsábé weba wahtotaq mía míaéq págegeue mía míaoro. ¹¹ Owainawanka ahabábáq aitehnehboq itega kaweqtaq míaneheéq Manikánka náí íq, póríáh, téhnké sokahue míáhiro.

¹² Íre wehukereq ebehúne. Írakaumo. Owainawamarínseq sene wahnahmarínseq sunkíkírirabeqte wahnáhnseq áhnte íopeqté áhbábáq kéreq ebehúne. ¹³ Minayabe Manikánka náí íq, póríáh, téhnké sokahue míáhiro. Mirairataq owainawamarínká iteba siraq ebehirataq sega ite íre iuboráhowaq peh págegeue méq ebehorahowe. Ebeh parabarueq págegeue míahrahowe.

Owainawanseq ebehúna naneqsabé pabeqme ehwéhne.

14 Owainawanseq kawerue ebhoneheéq teiú náneqmarí sokah sokahue míáhro. Aiq pútaq ehwéh irareme itene áréti tahnsáne. Kaweq-taq mía míaéwé káhpahraté miraiá síótí tahnsane. 15 Manikáne kaweq ehwéh insahwé aite ehwéh teríémé itene igárápíté súú tahnsáne.

16 Sísansabé aiq pútare atewé itene tehнке tahnsane. Mi tehнке mararaq pentabehrataq owainawane poriaha íre séuqmianae. 17 Manikánka aiq kaweraitéhmé itene págege ayáhúq tahnsane. Manikáne púkuipéqté éhwéhmé itene poka tahnsane. Mi ehwéh irarirataq Manikáne Awánka séhréh aitanáe. 18 Manikáne Awánka iwíáh aitaná naneqsabé ahriahri púreroro. Mó naneq mó naneqsabé iwíáhue púreroro. Kawerue púreroneheéq túbáh agiyehboq áwéh panantágínaq tagéq moke Maniká tagariáh keyábé púreroro.

19 Ínénsabe moq púreraintáhro. Íné íre áhreia Manikáne kaweq ehwéh peh kawerue pahsuaníboq Manikánsabe, Íné págege ate séhréh ato ue teawéro. 20 Íné Manikáne ehweh koreri terinu aní múge. Teri terinunsabé mó kegá karábúsiipéq móíntáhwe. Kaweq ehwéh págegeue teri teriné sansamé kaweq sansáne. Ínéga íre áhreia peh tábúsoqme mirainiboq púreraintáhro.

Poraga Manikánsabe mi ke moke kawerarito ú ehwehne.

21 Itene iruí iyáhnábó aní wenáwíq Tíkíkúsie. Wegá itene Wahnahne arambehri kawerue mira aruqarurire. Wegá íné éhweh teinkeheéna iteba eqmaróge. 22 Ínéwé árahue míéhre iwíáhoo? Íné

aneq arámbéhríre íwíáhoo? Íné éhweh Tíkíkásaga moke teiena itene irupipeq eyoyó aitankéhe.

²³ Maniká Iteriboreq itene Wahnah Sísa Karáhéreqka itene iru ukiq itehye. Itega kawerue aiq pútare ariteq mó keyábé irutaboirigeheéta séhréh aitehye. ²⁴ Itene Wahnah Sísa Karáhénsabe anotahtaq irutaboiro kewé Manikánka séhréh aitéhre.

Manikáne O Ehwehne
God's New Talk: The New Testament in the Awa
Language of Papua New Guinea
Nupela Testamen long tokples Awa long Niugini

copyright © 1974, 1997 Wycliffe Bible Translators, Inc.

© Faith Comes by Hearing

Language: Awa

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2013-12-11

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files dated 31 Aug 2023

9673cf68-887a-574e-9ac8-846469c86b12